

Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategia

Gaia Consulting

21.12.2018

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Strategia pähkinänkuoressa
3. Muutoskulkuja ja nykytila
 - Vapaa-ajankalastuksen kenttä
 - Vapaa-ajan kalatalouden rahanjako
 - Vapaa-ajan kalatalouden vaikuttavuus
 - Vapaa-ajan kalatalouden sidosryhmiä
 - Sisäkehän sidosryhmien roolit
 - Tunnistettuja alalle tärkeitä muutoskulkuja
 - Nykytila ja lähitulevaisuuden muutoksia
4. Tahtotila ja tavoitteet
 - Hyvinvointia ja kalastusmahdollisuuksia
 - Hyvät kalavedet ja elinvoimaiset kalakannat
 - Osuva viestintä ja neuvonta
 - Paremmat edellytykset elinkeinoille
 - Riittävä tietopohja
 - Hyvä hallinto ja järjestö-toiminta
5. Toimeenpano
6. Toimeenpanon seuranta ja strategian päivittäminen

Liite 1: Ohjaavat strategiat

Liite 2: Miten strategia toteutettiin

Liite 3: Esimerkki toimeenpanon käynnistämisestä

Liite 4: Tietoa vapaa-ajankalastuksesta ja sen vaikutuksista

- Vapaa-ajankalastus on suosittu harrastus. Lähes joka kolmas suomalainen kalastaa vapaa-ajallaan, ja vuonna 2016 kotimaisen kalan kulutuksesta saatiin 44 % vapaa-ajankalastuksesta. Vapaa-ajankalastus on kuitenkin murroksessa. Innokkaat harrastajat kehittävät ja omaksuvat yhä uusia kalastusmuotoja, mutta väestön kaupungistuessa ja luontosuhteen heikentyessä suurten massojen suhde kalastukseen muuttuu. Samalla kalastusmatkailun edellytykset ovat kehittyneet. Maaseudun asukkaalle kalastus on osa viihtyvyyttä ja se voidaan nähdä myös maaseudun vetovoimatekijänä.
- Myös kalavesien hallinto on murroksessa, kun uudet kalatalousalueet aloittavat toimintansa ja maakuntaudistus muuttaa aluehallintoa.
- Yleisimmin vapaa-ajankalastajat onkivat, pilkkivät ja heittokalastavat. Vetouistelu on vakiintunut yhdeksi pyyntitavaksi. Verkkopyynnin osuus on vähentymässä, mutta se tuottaa kuitenkin edelleen suurimman osan saaliista. Vapaa-ajankalastuksen yhteenlaskettu vuosittainen saalis on arviolta lähes 30 miljoonaa kiloa. Eniten saaliiksi saadaan ahventa ja haukea, näiden osuus on yli puolet kokonaissaaliista. Tutkimustietoa itse vapaa-ajankalastuksesta, kalojen arvottamisesta ja kalastuksen hyvinvointivaikutuksista on kuitenkin vähän. Se tiedetään, että vapaa-ajankalastukseen sisältyy merkittäviä sosiaalisia ja kansanterveydellisiä arvoja.
- Olemassa tieto antaa aiheen olettaa, että vapaa-ajankalastuksen aluetaloudelliset vaikutukset voivat olla suuria monilla mittareilla. Vapaa-ajankalastuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnissa on kuitenkin merkittäviä puutteita.
- Tämän strategian tarkoitus on ohjata vapaa-ajankalastuksen edellytysten kehittämistä kalataloushallinnossa (MMM, ELY:t ja Metsähallitus), kalatalousalueilla ja neuvontajärjestöissä. Strategian tehtävä on ottaa kantaa vapaa-ajankalastuksen kannalta oleellisiin kehittämissuuntiin.
- Strategia liittyy joukkoon muita kalastusta ja kalavesien hoitoa ohjaavia asiakirjoja. Strategia on laadittu syksyllä 2018. Sen laadintaan ovat osallistuneet kaikki sidosryhmät, joiden toimintaan strategia suoraan vaikuttaa. Lisäksi on haastateltu muiden sidosryhmien edustajia.

Strategia pähkinäkuoressa

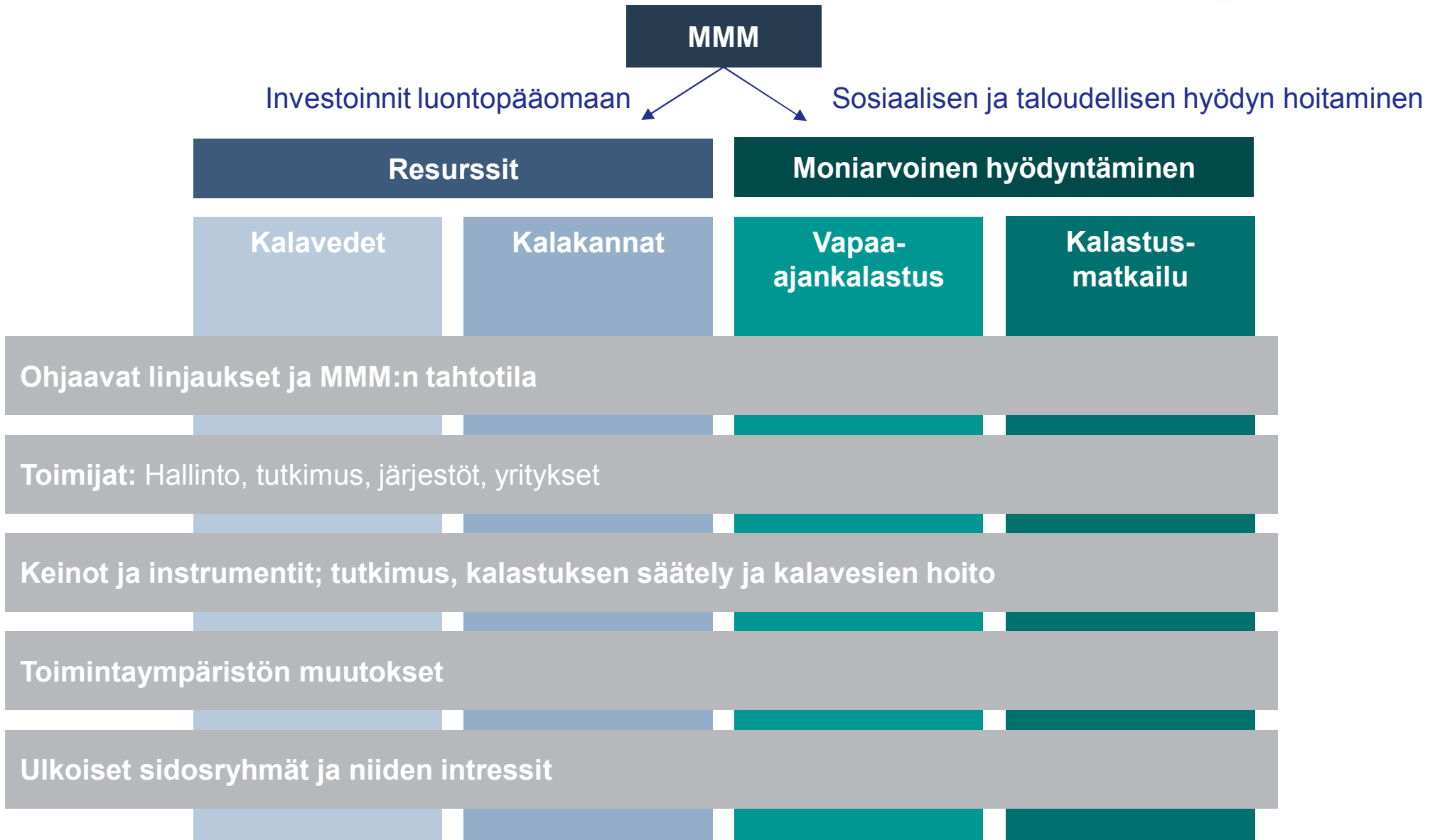

- Strategia koostuu nykytilakuvauksesta, tahtotilasta lähivuosille sekä strategian toteuttamisen ja seurannan kuvauksista
- Nykytilakuvauksessa on kuvattu kalavesien, kalakantojen, vapaa-ajankalastuksen sekä kalastusmatkailun (ja matkailukalastuksen) nykytilat sekä alan kannalta merkittäviksi arvioitujen megatrendien mahdollisesti aiheuttamien muutosten vaikutuksia näihin.
 - Lisäksi on yleisellä tasolla kuvattu vapaa-ajan kalatalouden aluetaloudellisia ja muita arvioituja vaikutuksia
- Nykytilakuvauksia varten on hankittu tietoa monista lähteistä, ja kuvaukset perustuvat viime kädessä strategiatyön ohjausryhmän näkemyksiin sekä tutkimustietoon, mikäli sitä on ollut saatavilla*
- Lähivuosien tahtotila heijastelee strategian laadintaan osallistuneiden tahojen näkemyksiä siitä, millaiseen tilanteeseen vapaa-ajankalastuksessa tulisi pyrkiä ja millaisiin tavoitteisiin tahtotila jakautuu
- Kunkin tavoitteen kannalta on annettu esimerkkejä mahdollisista konkreettisista toimenpiteistä sekä ajatuksia siitä, mitkä tahot saattaisivat olla toteuttamisessa mukana
- **Strategia ei ole toimenpideohjelma.** Strategian ensisijaisena tarkoituksena on ohjata lainsäädännöllä tai tulosohjauksella alaan kytkeytyvien tahojen toiminnan sisältöjä ja resurssien kohdentamista. Strategiaa voivat sopivalla tavalla hyödyntää työnsä tukena kaikki alan tahot.
- **Strategian toteuttamisessa onnistuminen edellyttää toimeenpanon suunnittelua, strategian pitämistä kaikkien jokapäiväisellä agendalla ja kaikkien osapuolten aktiivista osallistumista.**

*Vapaa-ajan kalastusta on kuitenkin tutkittu varsin vähän

Muutoskulkuja ja nykytila

Vapaa-ajankalastuksen kenttä

Vapaa-ajan kalatalouden rahanjako

Kalastonhoitovarojen jakautuminen vuonna 2016 toteutuneiden summien mukaisesti

Kalastaja (18-64 v.)

- Maksaa kalastonhoitomaksun (39 €/vuosi*) netissä, puhelinpalvelussa tai R-kioskilla
- Onkiminen, pilkkiminen tai silakan litkaus eivät vaadi maksettua kalastonhoitomaksua
- Muuhun kuin yhdellä vieheellä kalastamiseen kalastaja tarvitsee lisäksi erillisen luvan vesialueen omistajalta /osakaskunnalta

Metsähallitus

- Kerää kalastonhoitomaksut kansalaisilta
- Tilittää kertyneet rahat MMM:lle kuukausittain

Kalastonhoitomaksut**
10,4 M€

Omistajakorvaukset
3 M€

- Viehekalastusrasituksen perusteella
- Jos korvauksen suuruus alle 50 €, sitä ei suoriteta ja se jää kalatalousalueen käyttöön

Kalatalousalueiden toiminta-avustus
1,55 M€

Perusraha Hankeraha

**Neuvonta-
palveluiden
järjestäminen**
2 M€

- KKL
- SVK

**Harkinnanvaraiset
avustukset**
2,9 M€

- Edistämishankkeet
- Ns. "korttivarat"

Metsähallitus
750 000 €

- Kalastonhoitomaksun kannon kustannukset

MMM
150 000 €

- Rekisterikulut

Kalatalousalueet

- Laissa määriteltyjen tehtävien toteuttaminen
- Aktiivinen kehittäminen
- Omistajakorvausten maksu omistajille ja osakaskunnille

**Vesialueiden omistajat
ja osakaskunnat**

*1.1.2018 alkaen kalastonhoitomaksu on 45 €/vuosi

**Kokonaissumma ei sisällä mahdollisia eduskunnan erikseen päättämiä lisärahoituksia eikä mahdollista vesialueen omistajalle/osakaskunnalle suoritettavaa lupamaksua

Vapaa-ajan kalatalouden vaikuttavuus

- Kotimaisen kalan **kulutuksesta** saatiin vuonna 2016 vapaa-ajankalastuksella 44 %, kun kaupallisen kalastuksen ja kalankasvatuksen osuudet olivat vastaavasti 25 % ja 31 %.
- Suomalaiset vapaa-ajankalastajat (18-64 vuotiaat) **kuluttivat rahaa** harrastukseen yhteensä 249 miljoonaa euroa vuonna 2017.
 - 237 miljoonaa euroa tästä päätyi kotimaan markkinoille
 - Kulutuksen arvioidaan nousevan jonkin verran seuraavan viiden vuoden aikana
 - Vapaa-ajankalastajat käyttävät noin 100 miljoonaa euroa vuodessa veneen ostamiseen, sen varusteluun ja käyttöön. Kalastusvälineisiin käytetään yli 50 miljoonaa vuodessa ja elektroniikkaan noin 18 miljoonaa euroa vuodessa
- Erämatkailun vuotuinen **liikevaihto** oli 2017 noin 34 miljoonaa euroa ja suora työllisyysvaikutus on noin 1 440 henkilöä.
 - Kalastusmatkailun osuus tästä on noin 21 miljoonaa euroa, joka jakautui 511 yritykselle
 - Erämatkailun taloudellinen merkitys korostuu syrjäisillä seuduilla, missä uusien työpaikkojen synnyttäminen on haastavaa.
- **Aluetaloudelliset vaikutukset** voivat olla merkittäviä: Tornionjoen seudun kalastusmatkailu toi yhteensä 11 miljoonan euron hyödyt alueelle 2017.
 - Yksi lohikilo toi alueelle keskimäärin 214 euroa ja yhden lohien arvo oli 1 320 euroa
 - Lohen nousu jokiin tuo mukanaan kalastusmatkailijoita ja valikoivan kalastuksen myötä lohien laskennallinen arvo nousee entisestään.
- Vapaa-ajankalastuksen **terveyshyötyjä** on osoitettu kansainvälisissä tutkimuksissa.
 - Osoitetut hyödyt ovat mm. rentoutuminen ja stressin väheneminen
 - Perheissä korostuu esim. perhesiteiden vahvistaminen.
 - Ala tarjoaa jo nyt Suomessa luontoavusteista toimintaa sosiaali-, terveys- ja opetusaloille

Lähteitä:

Pohja-Mykrä *et al.* 2018. Erätalouteen liittyvän yritystoiminnan nykytila ja kehittämisedellytykset. Valtioneuvoston kanslia.

McManus *et al.* 2011. Identifying the health and well-being benefits of recreational fishing. Centre of Excellence for Science, Seafood and Health; Curtin Health Innovation Research Institute; Curtin University.

Vapaa-ajan kalatalouden sidosryhmiä

- Sidosryhmät joihin strategia vaikuttaa suoraan tulosohejauksen tai lainsäädännön kautta
- Sidosryhmät joihin strategia vaikuttaa välillisesti

Sisäkehän sidosryhmien roolit

Sidosryhmä	Toiminta vapaa-ajan kalatalouden kentällä	Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian käyttö
Maa- ja metsätalousministeriö (MMM)	Ohjaa kansallisesti kalatalousalan kehittämistä.	Ohjaa ministeriön toimintaa, lainsäädännön valmistelua, alan strategista suuntautumista ja rahoituspäätöksiä.
Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK)	Edistää vapaa-ajankalastajien kalastusmahdollisuuksia sekä neuvoo järjestäytyneitä ja järjestäytymättömiä vapaa-ajankalastajia kestävän käytön mukaisessa kalastuksessa.	Ohjaa toimintaa ja neuvonnan kohdistumista.
Kalatalouden Keskusliitto (KKL)	Valtakunnallinen kaksikielinen kalatalouden kehittämis- ja edistämisyjärjestö. Tavoitteena on että kaikilla kalastajaryhmillä on käytössä hyvälaatuiset ja hoidetut kalavedet, joiden perustana on kalastuslain mukainen kestävä käyttö.	Ohjaa toimintaa.
ELY-keskukset	Yleinen kalatalousedun valvonta vesi- ympäristölupaprosesseissa, kalatalousalueiden toiminnan ohjaus ja valvonta, kalastuslain mukaisista luvista ja kielloista päättäminen, vesistöjen kalataloudellinen kunnostaminen ja vapaa-ajan kalatalouden ja kalastusmatkailun kehittäminen.	Ohjaa ELY-keskusten toimintaa ja rahoituspäätöksiä.
Metsähallitus	Vastaa kalastonhoitomaksujen keräämisestä. Kehittää valtion vesialueita.	Ohjaa kehityshankkeita ja strategista suuntautumista.
Luonnonvarakeskus (Luke)	Tutkimus, seurannat, tilastointi ja kehittämishankkeet.	Suuntaa tutkimusta tulosohjauksen ja hanketoimintaan osallistumisen kautta.
Kalatalousalueet	Suunnittelee kalavarojen kestävästä käyttämisestä ja hoitoa. Vastaa suunnitelman toimeenpanosta ja sen vaikutusten seurannasta sekä hoitaa kalavarojen käyttöön ja hoitoon liittyvän tiedotuksen, järjestää kalastusneuvonnan ja kerää seurantatietoja kalastuksesta ja kalakantojen hoitotoimenpiteistä.	Ohjaa toimintaa.

Tunnistettuja alalle tärkeitä muutoksia

Hallinnon muutokset

- EU:n lisääntyvä sääntely
- Kalastuslain uudistus
- Kalatalousalueet aloittavat
- Maakuntaudistus
- Aluesuunnittelu ja sen mahdollisuudet

Yhteiskunnalliset muutokset

- Ikääntyminen
- Kaupungistuminen
- Elämyksellisyys, ympäristömyönteisyys, eettisyyden korostuminen, yksilöllisyyden väheneminen
- Digitalisaatio

Ympäristön muutokset

- Ilmastonmuutos
- Luonnon monimuotoisuuden väheneminen
- Uhat vesiluonnolle säilyvät

Kalavedet ja niiden hoito

Nykytila ja lähitulevaisuuden muutoksia

- Kalavesillä tarkoitetaan tässä vesiä joissa kalakannat elävät, rantoja joita käytetään vapaa-ajankalastukseen sekä kalavesien hallintoa.
- **Vesistöjen tila ja veden laatu** ovat hiljalleen parantuneet, mutta laadussa on edelleen suuria alueellisia eroja. Teollisuus- ja asumajätevesipäästöt ovat vähentyneet pitkään, mutta maa- ja metsätalouden, turvetuotannon ja kaivosteollisuuden valumat kuormittavat vesistöjä edelleen. Vuosikymmeniä jatkunut vesistökuormitus rasittaa vesistöjä vielä pitkään mm. sedimenttien kautta ja alueelliset erot todennäköisesti näkyvät myös tulevaisuudessa. Eräiden kalakantojen lisääntymisalueiden, kuten esim. taimenen kutusorakoiden, heikko kunto aiheuttaa ongelmia, ja vaelluskalojen reiteillä on edelleen runsaasti noususteitä. Rantarakentaminen on merkittävästi vähentänyt kevätkutuihin katojen lisääntymisalueita. Ilmastonmuutos tulee muuttamaan vesiekosysteemien olosuhteita Suomessa ja vaikuttaa kaikkiin kalayhteisöihin.
- **Kalavesien fyysiseen saavutettavuuteen** on paikoin panostettu paljon laitureiden, veneluiskien ja muiden rakenteiden avulla, mutta monilla tärkeillä alueilla näitä on harvassa ja rakenteiden kunto on alkanut heikentyä. Rantarakentaminen varaa kuitenkin rantoja, jotka ovat vapaa-ajankalastuksen ja muun virkistyskäytön kannalta merkittävä resurssi. Erityiskalastusalueet, eli pienet rajatut koskikalastus- tai muut kohteet joita hoidetaan usein istutuksilla, ovat erittäin hyvin saavutettavissa ja suosittuja kalastuskohteita.
- Maksuttomat ja maksulliset **yleiskalastusoikeudet** ovat laajat.
- **Uudet kalatalousalueet** aloittavat toimintansa 2019 alussa ja odotukset niille ovat kovat. Pirstaloituneet vesialueet ja pienet omistajayksiköt aiheuttavat kuitenkin edelleen merkittäviä hallinnollisia haasteita.
- Osakaskunnissa ja kalastusseuroissa **aktiivisten toimijoiden määrä** on vähentynyt, eikä hallintoon ja talkoisiin saada vapaaehtoisia tekijöitä tai luottamushenkilöitä. Yli 64-vuotiaat ovat aktiivisia kalastajia, mutta eivät kuulu kalastonhoitomaksun piiriin ja siten osallistu kalavesien hoidon rahoittamiseen. Koska väestö ikääntyy ja osa maksuvelvollisista jättää lupamaksut maksamatta, kalastonhoitomaksuista kertynyt rahoitus vähenee. Rahoitus on niukkaa koko kalatalousalalla.
- **Maakuntauudistuksen** myötä hallinto organisoituu uudelleen.
- **Kalastuslaki** on uusittu, mutta sen täysipainoista soveltamista hankaloittavat erityisesti vaelluskalakantojen elvyttämisen kannalta vesilaki ja sen kalatalousvelvoitesäädökset.

Kalakannat ja niiden hoito

Nykytila ja lähitulevaisuuden muutoksia

- Suomessa on sekä ylikalastettuja **petokalakantoja** että vajaasti hyödynnettyjä **vähempiarvoiseksi** miellettyjä kantoja, ja vapaa-ajankalastus kohdistuu pääasiassa petokalakantoihin. Paikoin kalakantojen monimuotoisuus on uhattuna ja vapaa-ajankalastuksen kannalta tärkeä saalisvarmuus kärsii. Monen kannan yksilökoko on pienentynyt, mikä on kalastuksen elämyksellisyyden ja houkuttelevuuden kannalta haastavaa.
- Lähes kaikki **vaelluskalalajit** ovat uhanalaisia. Vaelluskalojen kutunousua estävät vaellusesteet, voimakas pyydyskalastus niiden syönnösalueilla ja sivusaaliiksi joutuminen. Vaelluskalakantojen elpymistä haittaavat paikoitellen yli- ja salakalastus.
- **EU-sääntely** saattaa ulottua strategiakaudella myös vapaa-ajankalastukseen.
- Kalastuslaissa pyritään enenevässä määrin **luonnonmukaiseen kantojen hoitoon** ja vaellusesteiden purkamiseen. Tällöin myös istutuksia tarvitaan vähemmän. Muutos on kuitenkin hidas; lisäksi istutukset ovat edelleen perusteltuja joissakin paikoissa. **Kalakantojen paikallista suojelua ja kalastusrajoituksia** tarvitaan myös tulevaisuudessa.
- Uudet vapakalastuksen muodot voivat olla hyvin tehokkaita. Viehekalastuksessa on yleistynyt omatoiminen kantojen suojelu valikoivan kalastuksen avulla.
- Yleiskalastusoikeuden puitteissa vapaa-ajankalastukselle ei kuitenkaan ole tällä hetkellä juurikaan saalisseurantaa. Nykyinen seuranta ja sen perusteella tehtävä säätely ei reagoi tarpeeksi nopeasti kalakantojen vaihteluun.

Vapaa-ajankalastus

Nykytila ja lähitulevaisuuden muutoksia

- Vapaa-ajankalastajat ovat tällä hetkellä hyvin **monimuotoinen joukko**, jossa on verkko- ja katiskakalastajia, kesämökkikalastajia ja hyvin pitkälle erilaisiin vapakalastusmuotoihin erikoistuneita henkilöitä. Myös kaupunkikalastus ja taajamakalastus ovat lisääntyneet. Ryhmien **intressit** ovat erilaisia ja hajautuneita.
- Pyyntimuodot ovat **erikoistuneet** ja uusia kalastusvälineitä ja -muotoja tulee jatkuvasti lisää. Verkkojen ja rysien käyttö on vähentynyt, mutta niitä käytetään monilla alueilla edelleen paljon. Ravustuksen tavallisin pyyntimuoto on rapumerta. Vapakalastuksen suhteellinen osuus on kasvanut ja vapavälineisiin käytetään enemmän rahaa. Talvikalastus vähenee.
- Innokkaimpien kalastajien ryhmä käyttää kalastustarvikkeisiin, veneisiin ja apuvälineisiin vuosittain huomattavia rahamääriä. Vapaa-ajankalastuksessa haetaan enenevässä määrin **elämyksiä ja hyvinvointia**. Hyvinvointivaikutukset korostuvat ja kalastus nähdään paljolti virkistystoimintana.
- Kaupungistumisen myötä ihmisen **luontosuhde** muuttuu ja kosketusta kalastukseen ei tule automaattisesti perintönä. Kaupungistumisen vastapainona on kuitenkin ainakin vielä elinvoimainen kesämökkikulttuuri. Kalastusmatkailun kysyntä saattaa kasvaa.
- Ohjattu kalastusseurojen **jäsentoiminta** kiinnostaa yhä harvempia; kalastajat muodostavat lähinnä omia vapaamuotoisia harrastajaryhmiä joita yhdistää mm. sosiaalinen media.
- Vapakalastuksen lisääntyessä vapaa-ajankalastus painottuu entistä enemmän **petokaloihin**, joten kalastuksesta on tullut valikoivampaa. Luvaton kalastus, alamittaisen saaliin ottaminen ja rauhoitettujen lajien kalastus ovat edelleen ongelmia.
- Kalastus näkyy hyvin mediassa ja siitä puhutaan positiiviseen sävyyn. Kaupallisen kalastuksen hiipuessa on vapaa-ajankalastuksessa saatu kala noussut yhä keskeisemmäksi osaksi kotimaisen kalastetun kalan kulutusta. Kotimaiselle ruualle on kysyntää, ja suomalainen luonnonkala on **erittäin ekologinen valinta**.
- Kaloja kuitenkin **inhimillistetään**, ja valikoivaa kalastusta ja verkkokalastusta kritisoidaan. Eettisten kysymysten painoarvo nousee ja ympäristömyönteisyys kasvaa.
- Vapaa-ajankalastajat haluavat tietoa kalakannoista ja kalastuksesta selvästi aiempaa enemmän. Digitalisaation ansiosta tietoa myös pystytään **keräämään** kalastajilta tehokkaasti.

Kalastusmatkailu

Nykytila ja lähitulevaisuuden muutoksia

- Kalastus ja matkailu yhdistyvät pääosin kahdella tavalla: **kalastusmatkailulla** tarkoitetaan kalastusharrastajien matkailua kalastuksen vuoksi ja **matkailukalastuksella** matkailijoiden kalastamista yhtenä matkan aktiviteettina. Tässä kalastusmatkailu viittaa molempiin.
- Kalastusmatkailu on Suomessa edelleen suhteellisen **pienimuotoista** eräitä kalastusmatkailun keskittymiä lukuun ottamatta. Noin 4% suomalaisista kalastajista ostaa kalastusopaspalveluja. Pääasiakkaita ovat yritykset, ja vain harvat kalastusoppaat saavat elantoaan kokonaan kalastusmatkailusta. Palvelujen kysyntä on **nousussa**. Palveluista maksamisen kulttuuri on Suomessa kuitenkin vasta kehittymässä. Kaupungeissa on kasvavaa kysyntää kalastusoppaiden tarjonnalle.
- Sekä omatoiminen että ohjattu kalastusmatkailu tukevat monia muita elinkeinoja, esimerkiksi majoituspalveluja.
- Kalastusmatkailu jakautuu **saaliskeskeiseen ja elämyskeskeiseen** kalastusmatkailuun. Kalastajien erikoistuminen näkyy heidän vaatimuksissaan kalastusmatkailun suhteen. Matkailijat haluavat pyytää mieluummin luonnonkaloja kuin istukkaita. Opastetun kalastusmatkailun vaikutukset kalakantoihin eivät ole suuria, koska saatu saalis pääosin vapautetaan.
- Opastetut kalastusmatkat ja kalastusoppaat ovat ammattimaisempia kuin ennen, koska **kalastusopaskoulutusta** on saatavilla. Kalastuslakiin perustuva opaslupa on helpottanut kalastusoppaiden asiakkaiden kalastuslupien saatavuutta.
- Kalavesiä ei ole hoidettu kalastusmatkailua mielessä pitäen. Kalojen yksilökoot ovat pääasiassa liian pieniä houkutellakseen ulkomaisia kalastajia. Potentiaalia matkailun kehittämiseksi sanotaan kuitenkin olevan paljon, sillä yhteiskunta on turvallinen matkailijoille, ja kalavedet ja luonto Suomessa ovat suhteellisen puhtaita.

Tahtotila ja tavoitteet

Tahtotilasta toimenpiteisiin

Yleiskuvaus

Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategia, ESIMERKKEJÄ

Tahtotila

Tahtotila on ylätason kuvaus halutusta tulevaisuuden todellisuudesta tai toimintaympäristön ominaisuuksista tietyllä aikavälillä

Vapaa-ajankalastus on suosittu ja yhteiskunnallisesti arvostettu luontoharrastus, joka kestävästi hyödyntää monipuolisia kalavesiä ja kalastusmahdollisuuksia

Tavoite

Mitä tahtotilan mukainen todellisuus toteutuakseen vaatii sen eri osatekijöiden kautta

Hyvinvointia kaikille

Esimerkki konkreettisesta toimenpiteestä

Antaa yhden esimerkin siitä, millaisiin toimiin tavoitteen on ajateltu johtavan. Ei ole välttämättä oikea tai ainoa toimi

Kehitetään uusia kalastuspaikkoja

Esimerkki odotuksista eri tahoille

Antaa viitteitä siitä, mitkä saattaisivat olla tärkeitä toteutustahoja ja mitä ne voisivat tehdä

Metsähallitus: kalastuspaikkojen osoittaminen, kehittäminen ja ylläpito valtion mailla
Kunnat: huomioiminen kaavoituksessa

Strategia

Strategian toimeenpano

Lähivuosina vapaa-ajankalastus on suosittu ja yhteiskunnallisesti arvostettu luontoharrastus, joka kestävästi hyödyntää monipuolisia kalavesiä ja kalastusmahdollisuuksia.

Lähivuosina vapaa-ajankalastus on suosittu ja yhteiskunnallisesti arvostettu luontoharrastus, joka kestävästi hyödyntää monipuolisia kalavesiä ja kalastusmahdollisuuksia.

Hyvinvointia ja kalastusmahdollisuuksia

Hyvät kalavedet ja elinvoimaiset kalakannat

Osuva viestintä ja neuvonta

Paremmat edellytykset elinkeinoille

Riittävä tietopohja

Hyvä hallinto ja järjestötoiminta

Hyvinvointia ja kalastusmahdollisuuksia

Tavoitteen toteutuessa kalastusmahdollisuudet ovat paremmat ja vapaa-ajankalastus tuottaa virkistystä, iloa ja elämyksiä yhä useammalle ihmiselle Suomessa. Vapaa-ajankalastuksella on pysyvä asema luontoharrastuksena ja luontosuhteen tukijana ja sekä kalan että kalastuksen merkitys hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä ymmärretään.

Jotta tavoite toteutuisi, kalastusharrastusta edistetään tekemällä siitä houkuttelevampaa ja saavutettavampaa kaikenlaisille ihmisryhmille, esimerkiksi tutustuttamalla ihmisiä harrastukseen, lisäämällä kalastuskohteita, vaikuttamalla toimintaympäristöön ja kehittämällä lupajärjestelmää.

Esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä

- Kalastuskohteiden lisääminen
 - Kehitetään uusia kalastuspaikkoja, erityisesti lähikalastuspaikkoja ja -kohteita kasvukeskuksiin
 - Lisätään esteettömiä kohteita ja parannetaan esteettömyyttä nykykohteissa
 - Helpotetaan kalavesille pääsyä lisäämällä esim. pysäköinti- ja veneenlaskupaikkoja
- Harrastajien lisääminen
 - Järjestetään lapsille, nuorille, perheille ja erityisryhmille ohjattuja mahdollisuuksia tutustua kalastusharrastukseen ja kalan hyödyntämiseen
 - Kalastonhoitomaksua kehitetään lainsäädännön kautta esim. mahdollistamaan lupia lisävavoille ja lyhyiden kausien maksuja
 - Kalatalousalueiden yhtenäislupa-alueiden määrää lisätään
 - Kalastuspalvelut nostetaan mukaan kulttuuri- ja liikuntaseteleillä maksettaviin lajeihin
- Vaikuttamistyö
 - Selvitetään kalastuksen kansanterveysvaikutuksia ja tiedotetaan niistä
 - Edistetään sinisiä hyvinvointipalveluja (esim. kalastus kuntoutuksena) ja viestitään vaihtoehdosta tietoa sote-alan päätöksentekijöille ja palveluiden tuottajille
 - Kannustetaan kestävästi kalastetun kalan monipuoliseen hyödyntämiseen ruokana opettamalla käsittelyä, jakamalla ruokaohjeita ja tietoa terveellisyydestä

Esimerkkejä odotuksista eri tahoille

- Kunnat: huomioiminen kaavoituksessa ja vapaa-ajan toiminnassa
- Kalatalousalueet: kalavesien ja –kantojen sekä lupien kehittäminen
- Metsähallitus: kalastuspaikkojen osoittaminen, kehittäminen ja ylläpito valtion mailla
- Neuvontajärjestöt jäsenistöineen: harrastuksen edistäminen, kuten neuvonta, kurssitus ja viestintä
- Tutkimustahot: sosioekonomisten ja hyvinvointivaikutusten tunnistaminen ja tutkiminen
- Liikunta- ja nuorisojärjestöt: kalastuksen ottaminen mukaan toimintamuodoksi

Hyvät kalavedet ja elinvoimaiset kalakannat

Tavoitteen toteutuessa vapaa-ajan kalatalouden perusta – hyvät kalavedet ja elinvoimaiset kalakannat – on kunnossa ja houkuttelee harrastajia ja matkailijoita kalastuksen pariin. Kuormitettujen ja rakennettujen vesistöjen tilaa on pystytty parantamaan myös vapaa-ajankalastuksen eduksi.

Jotta tavoite toteutuisi, kalakantojen elinvoimaisuus ja monimuotoisuus turvataan ja uhanalaisia kalakantoja elvytetään monipuolisin keinoin. Elinvoimaisuuden turvaamiseksi kalojen luontaista lisääntymistä edistetään samalla istutuksia vähentäen. Lisäksi pyritään osallistumaan vesistöjen tilaan liittyvään päätöksentekoon, vaikka päätökset tehdäänkin usein kaukana kalastushallinnosta. Päätöksenteon tukemiseksi tuotetaan tutkimustietoa vapaa-ajankalastuksen ja puhtaan vesiekosysteemin sosioekonomisista vaikutuksista. Lainsäädännöllä tuetaan kalavesien kehittämistä eri käyttötarkoituksiin, ja kalojen esteetön kulku huomioidaan vesilakia uudistettaessa.

Esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä

- Kalakantojen elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden turvaaminen sekä kalastuksen säätely
 - Tuotetaan tutkimus- ja seurantatietoa kestävän kalastuksen pohjaksi saalismääristä ja muusta tarvittavasta, ja perustetaan kalastuksen ohjaus tälle tiedolle
 - Edistetään kalojen luontaista lisääntymistä eri keinoin, kuten vaellusesteitä poistamalla ja kunnostamalla lisääntymisalueita
 - Kalavesien hoito-opas otetaan laajasti käyttöön kalakantojen tilan parantamiseksi
- Vesistöjen tilan parantaminen
 - Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteet toteutetaan
- Vaikuttamistyö
 - Kalavesiä voidaan osoittaa eri käyttötarkoituksiin aluesuunnittelun avulla kalastusmatkailun tarpeet huomioiden
 - Kalastuslain ja EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin tavoitteet huomioidaan vesilain uudistamisessa
 - Maatalouden ravinnepäästökusteluun tuodaan lisäargumenttina vapaa-ajan kalatalouden ja liitännäiselinkeinojen puhtaista vesistä saamat hyödyt

Esimerkkejä odotuksista eri tahoille

- MMM, ELYt, Metsähallitus, kalatalousalueet ja järjestöt: uusitun hoito-opaan käyttöönotto
- Kalatalousalueet: kalavesien ja –kantojen kehittäminen
- Tutkimustahot: tutkimustiedon tuottaminen ja jakaminen mm. saalismääristä sekä vapaa-ajan kalatalouden ja puhtaan vesiekosysteemin sosioekonomisista vaikutuksista
- Maakunnat: aluesuunnittelussa vapaa-ajankalastuksen huomioiminen
- Haitan aiheuttajat vähentävät omia vesistövaikutuksia ja rahoittavat kunnostamistoimenpiteitä.
- Ympäristöjärjestöt: tiiviisti mukana kalavesien ja kalakantojen tilan parantamisessa
- Oikeusministeriö: vesilain tarkistaminen kalatalousvelvoitteiden osalta

Tavoitteen toteutuessa viestinnän ja neuvonnan avulla madalletaan kalastusharrastuksen aloittamiskynnystä, mahdollistetaan kestävän kalastuksen edellyttämä tiedonkeruu, tehostetaan saaliin hyödyntämistä ja autetaan koko alaa kehittymään. Monikanavaisella, ajanmukaisella ja laadukkaalla viestinnällä avataan vaikeitakin asioita ja päätöksiä kaikille ymmärrettäväksi.

Jotta tavoite toteutuisi, vapaa-ajankalastuksessa tulee viestinnällä ja neuvonnalla olla keskeinen rooli. Keskeisimmät viestintätarpeet liittyvät vapaa-ajankalastuksen aloittamisen tukemiseen, kalastusmahdollisuuksiin, lupakäytäntöihin, kalastuskäytäntöihin ja niiden eettisyyteen, eri kalastusmuotojen keskinäiseen arvostukseen, saaliin käsittelyyn ja hyödyntämiseen, kalakantojen arvostukseen, kalavesien hoidon hallintoon ja toisaalta myös tiedonkeruuseen esimerkiksi saaliista ja valvontatarpeista.

Esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä

- Viestintä
 - Lisätään viestintää muun muassa aloittelijan kalastusmahdollisuuksista, perheille sopivista ja esteettömistä kalastuskohteista, kalastuksen sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista sekä kalastuksen vaikutuksesta luontosuhteeseen.
 - Kehitetään digitaalisia järjestelmiä tiedottamiseen ja saalistiedon keruuseen
- Sitoutuminen
 - Suunnitellaan ja toteutetaan vapaa-ajan kalatalouden viestintää yhteistyössä alan toimijoiden kesken
- Vaikuttamistyö
 - Neuvotaan erityisesti ensimmäistä kertaa kalastuslupaa ostavia kalastuksen perusteista ja hyvistä, kestävästä kalastuskäytännöistä.
 - Tuetaan vapaa-ajan kalatalouteen perustuvia elinkeinoja viestimällä yritystoiminnan moninaisuudesta

Esimerkkejä odotuksista eri tahoille

- Neuvontajärjestöt ja niiden jäsenorganisaatiot: viestinnän ja neuvonnan tekeminen ja kehittäminen
- Metsähallitus: viestinnän ja neuvonnan toteuttaminen kalastonhoitomaksujärjestelmässä
- Kalataloushallinto: Viestintä- ja neuvontatyön tukeminen, viestinnän uusien välineiden käyttöönoton mahdollistaminen sekä alantoimijoiden sitouttaminen yhteistyöhön
- Tutkimustahot: tutkimustiedon jakaminen kansantajuisesti viestittäväksi

Hyvät edellytykset elinkeinoille

Tavoitteen toteutuessa Suomen hyvät puitteet ja mahdollisuudet luontomatkailulle hyödynnetään vapaa-ajan kalataloudessa entistä paremmin. Vapaa-ajan kalatalous toimii yhteisenä nimittäjänä kalastusmatkailuun, matkailukalastukseen ja kalastusharrastukseen liittyville elinkeinoille.

Jotta tavoite toteutuisi, vapaa-ajan kalatalouteen liittyvien elinkeinojen tarpeet huomioidaan kalavesien hoidossa, aluesuunnittelussa ja luontomatkailun kehittämisessä. Elinkeinonharjoittajat otetaan mukaan näitä koskeviin suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseihin. Elinkeinojen toimintaedellytyksiä parannetaan mm. tukemalla yrityksiä kasvuun koulutuksella ja neuvonnalla sekä kehittämällä niiden välistä yhteistyötä.

Esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä

- Kalastuksen ja luontomatkailun yhteistyön vahvistaminen
 - Linkitetään kalastusmatkailutoimintaa alueiden muihin matkailuelinkeinoihin
 - Vahvistetaan kansallista yhteistyötä
- Markkinointitoimenpiteet
 - Tehostetaan kalastusmatkailukohteiden ja opasyritysten markkinointia
 - Tuetaan kalastusmatkailun markkinointia ulkomaille
- Elinkeinojen toimintaedellytysten parantaminen
 - Varmistetaan kalastusmatkailuyrityksille tasavertaiset mahdollisuudet yritystoimintaan ja kalaresurssin hyödyntämiseen verrattuna muihin alueen elinkeinoihin
 - Sujuvoitetaan opastoiminnan kalastuslupamenettelyjä
 - Otetaan elinkeinonharjoittajat neuvottelupöytiin mukaan
 - Edistetään muiden vapaa-ajankalastukseen pohjautuvien elinkeinojen kehittymistä
 - Koulutetaan yrittäjiä ja tarjotaan heille mahdollisuuksia verkostoitua
 - Kehitetään uusia yritysmuotoja ja -ideoita sekä ratkaisuja kalastuskauden pidentämiseen

Esimerkkejä odotuksista eri tahoille

- Suomen kalastusopaskilta, matkailuyritykset, vesialueen omistajat, kunnat ja kalatalousalueet: yhteistyö organisaation roolin mukaan
- Metsähallitus: kalastonhoitomaksujen kerääminen
- Kalatalousalueet: oppaiden kalastuslupamenettelyn parantaminen
- ELY-keskukset, rahoittajat, oppilaitokset, MMM ja yrityskonsultit: kalastusmatkailuyritysten verkostoiminen eri alojen yrittäjien kanssa ja laadukkaiden liiketoimintasuunnitelmien varmistaminen
- Kansalliset vienninedistäjät: kansainvälistyvän kalastusmatkailuklusterin toiminnan kehittäminen

Tavoitteen toteutuessa kalastuksen, kalakantojen ja -vesien seuranta ja tutkimus tukee kestävän kalastuksen järjestämistä, ja kalastuksen sosioekonomiset vaikutukset tunnetaan. Riittävä tietopohja auttaa ohjaamaan vapaa-ajan kalataloutta haluttuun suuntaan ja tekemään kestävällä pohjalla olevia päätöksiä ja toimenpiteitä.

Jotta tavoite toteutuisi, tietopohjaa hankitaan, ylläpidetään ja kasvatetaan tutkimuksin, selvityksin, seurannoin ja tilastoin. Tutkimusagendalle nostetaan myös vapaa-ajan kalatalouden sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset, mukaan lukien vaikutukset kansanterveyteen. Tutkimus- ja tiedonkeruumenetelmiä kehitetään ja säännöllinen tiedontuotanto turvataan.

Esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä

- Tutkimus- ja selvitystyö
 - Tuotetaan tutkimustietoa vapaa-ajan kalatalouden kansanterveydellisistä, sosiaalisista ja taloudellista vaikutuksista sekä vaikutuksista ihmisten luontosuhteeseen
 - Tiedonkeruun kannalta on tärkeää tavoittaa kaikki kalastajat
 - Saalisseurannan menetelmäkehitys
 - Kehitetään ja otetaan käyttöön vapaa-ajankalastuksen mittaristoa, jotka mittaavat mm. saalista, rahavirtoja ja arvoa
- Vaikuttaminen elinkeinojen kehittämiseen
 - Hyödynnetään tutkittua ja selvitettyä tietoa alan ja siihen liittyvien elinkeinojen kehittämisessä
 - Vertaillaan muiden maiden saavutuksia vapaa-ajan kalatalouteen perustuvien elinkeinojen kehittämisessä ja hyödynnetään oppeja vastaavien elinkeinojen kehittämiseksi Suomessa

Esimerkkejä odotuksista eri tahoille

- MMM: tietopohjan koordinointi, tutkimuksen rahoitus ja selvitystyöt
- Metsähallitus, kalatalousalueet ja ELYt: tiedonkeruuseen osallistuminen
- Tutkimustahot: tutkimuksen toteuttaminen
- Luke: tilastojen, seurannan, tutkimuksen ja selvitysten toteuttaminen ja kehittäminen

Tavoitteen toteutuessa alan kehittäminen pohjautuu pitkän tähtäimen suunnitelmiin ja sitä tehdään laajassa, poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Hallinnon ja järjestöjen välinen yhteistyö on tiivistä ja niiden sisäinen ja ulkoinen yhteistyö toimii tehokkaasti. Kalatalousalueilla on nykyistä ammattimaisempaa toiminnan johtamista ja riittävät resurssit toimintaan.

Jotta tavoite toteutuisi, työlle tulisi olla riittävät resurssit kaikilla toiminnan tasoilla. Yhteistyötä ministeriöiden sekä aluehallinnon välillä sekä koko kentällä lisätään poikkihallinnollisesti. Kalastusharrastuksen edistämisen- ja neuvontatyötä tekevien järjestöjen tehtäviä selkeytetään. Maakuntauudistukseen varaudutaan. Osakaskuntien yhdistämistä jatketaan ja vesien pirstaleisuudesta aiheutuviin ongelmiin haetaan uusia lainsäädännöllisiä ratkaisuja.

Esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä

- Strategian toimeenpano ja seuranta
 - Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian pitkäjänteiseen toimeenpanoon laaditaan aikataulu ja toteutussuunnitelma, ja strategian päivittämiseen ryhdytään hyvissä ajoin ennen sen umpeutumista
 - Strategian toteutumista seurataan säännöllisesti
- Vaikuttamistyö ja viestintä
 - Kalatalouden toimenpiteiden priorisoinnista ja rahoittamisesta päätettäessä otetaan huomioon vapaa-ajankalastuksen ja kalastusmatkailun tarpeet
 - Lisätään kaavoittajien tietoisuutta vapaa-ajan kalatalouden roolista ja vaikutuksista hyvinvointiin. Osallistetaan kaavoittajat toimintaan erityisesti kasvukeskuksien lähikalastuskohteiden puolesta.
 - Edistetään tehokkaampaa kalastuksen valvonnan järjestäytymistä ja yhteistyötä
- Yhteiskunnan ja vapaa-ajankalastuksen muutoksiin reagoiminen
 - Neuvontajärjestöjen ja hallinnon toiminnan kehittäminen esim. rooleja selkeyttämällä
 - Lainsäädännön kehittäminen mm. osakaskuntien toiminnan ja yhdistämisen helpottamiseksi

Esimerkkejä odotuksista eri tahoille

- Kalataloushallinto: strategian toimeenpano poikkihallinnollisessa yhteistyössä, hallinnon ja järjestötoiminnan uudistamisen tiekartta, järjestöjen oma strategiatyö
- Ministeriöt: vapaa-ajan kalatalouteen liittyvien tehtävien ja resurssien selvittäminen sekä hallinnon uudelleen järjestymisen pohtiminen
- Elinkeinokalatalous: mukaan keskusteluihin
- ELYt, neuvontajärjestöt ja Metsähallitus: kalatalousalueiden tukeminen toiminnan johtamisessa
- Kunnat: kalatalouden huomioiminen kaavoituksessa
- Kalatalousalueet, vesialueiden omistajat: kalastuksenvalvonnan yhteistyö ja kehittäminen

- Tässä strategiassa on kuvattu yhteinen tahtotila lähivuosille sekä annettu esimerkkejä konkreettisista toimenpiteistä, joita eri osapuolet voivat soveltuvin osin toteuttaa.
- **Strategiassa ei ole esitetty spesifejä toimenpiteitä. Kunkin toimijan odotetaan toteuttavan yhteistä tahtotilaa ja tavoitteita oman toimintansa puitteissa osana kokonaisuutta.**
- Erilaisia sitoutumisen muotoja ovat esimerkiksi strategiasta ja sen merkityksestä tiedottaminen ja viestintä, toimeenpanosuunnitelman laadinta, erilaiset tiekartat, tulosohjauslinjausten kehittäminen ja hankerahoituksen ohjaaminen, alueelliset nykytilakartoitukset ja kehittämissuunnitelmat sekä huomiointi käyttö- ja hoitosuunnitelmissa.
 - Esimerkki: Ministeriö ei voi toteuttaa esteettömiä kalastuspaikkoja, mutta strategia viestii kentälle, että niillä alueilla, joilla kysyntää tällaiselle on, kalatalousalueen kannattaa hakea rahoitusta ja ELY-keskusten tulee hankerahoitusarvioinnissa painottaa myöntöjä tällaiseen toimintaan.
- Yleisesti roolit strategian toteuttamisessa ovat, kuten ne aiemmin sidosryhmien yhteydessä kuvattiin.
- Lisäksi on sovittava siitä, mikä taho vastaa strategian toimeenpanoprosessista.
- Osa toimeenpanoa on strategian päivitys määrävälein (esim. 3 vuoden välein). Strategia kuvaa lähivuosien tahtotilaa ja siksi osana toimeenpanoa strategian tavoitteita tulisi tarkastella säännöllisesti.

Toimeenpanon seuranta ja strategian päivittäminen

1. Ennakoiva seuranta strategiakauden alkuvaiheessa: seurataan etenemistä selvitystyypillisesti
 - Kentän tietoisuus strategiasta
 - Strategian toimeenpanon suunnitellut ja toteutetut toteutuksen toimet
 - Kokemukset strategian toimivuudesta
 - Muutostarpeet, kehittämistarpeet
2. Väli-/jälkikäteisseuranta: vaikuttavuusarviointi
 - Tavoitteet
 - Instrumentit ja keinot ja toiminta
 - Tulokset
 - Vaikutukset
 - Vaikuttavuus: Aikaansaadut muutokset osatavoitteissa
3. Strategian ja toimeenpanosuunnitelmien päivittäminen
4. Loppuarviointi strategiakauden jälkeen/loppupuolella
 - Koko kalatalouden alan vaikuttavuusarviointi

Liite 1: Ohjaavat strategiat

Olennaisimmat vapaa-ajan kalataloutta ohjaavat linjaukset

- Keskeiset vapaa-ajankalastuksen, -ravustuksen ja kalastusopastustoiminnan **säädökset** :
 - Kalastuslaki (379/2015)
 - Kalastusasetus (1360/2015)
 - MMM asetus kalastonhoitomaksun keräämisestä (1567/2015)
- Keskeiset **strategiat**, jotka pyrkivät ohjaamaan hallinnon toimintaa sekä vahvistamaan ja elvyttämään vapaa-ajankalastajille tärkeitä vaelluskalakantoja:
 - Kalataloushallinnon strategia (2014)
 - Kansallinen kalatiestrategia (2012)
 - Kansallinen lohi- ja meritaimenstrategia 2020 Itämeren alueelle
 - Suomenlahden meritaimenkantojen suojelu- ja käyttösuunnitelma (2001)
 - Saimaannierian toimenpideohjelma
 - Kansallinen rapustrategia 2013-2022
- Konkreettisia ohjelmia, jotka ovat vaikuttaneet käytännön toimiin:
 - Saimaan lohikalojen kestävä kalastus (hanke päättynyt 2014)
 - Tenojoen lohikantojen tila (2012, 2014, 2015, 2016 ja 2018)
 - Järvilohistrategia (2003)
- Käsillä oleva strategia täydentää strategioiden joukkoa paitsi vapaa-ajankalastuksen myös ei-vaelluskalakantojen osalta

Liite 2: Miten strategia toteutettiin

Strategiatyön toteutus

- Strategiatyö toteutettiin tiiviissä yhteistyössä työlle nimitetyn ohjausryhmän kanssa, kesä-joulukuussa 2018.
- Ohjausryhmän jäsenet:
 - Roni Selén, Maa- ja metsätalousministeriö (pj)
 - Vesa Vanninen, ELY-keskus
 - Hannu Salo, ELY-keskus
 - Pentti Pasanen, ELY-keskus
 - Markku Marttinen, Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
 - Markku Tiusanen, Suomen Kalastusopaskilta
 - Tapio Gustafsson, Kalatalouden keskusliitto
 - Päivi Eskelinen, Luonnonvarakeskus
 - Mikko Malin, Metsähallitus
- Lähtötiedot kerättiin haastattelemalla ohjausryhmän jäseniä ja tärkeimmiksi tunnistettujen sidosryhmien edustajia.

Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian päivitystyön prosessi ja aikataulu

Strategiatyötä fasilitoi Gaia Consulting Oy

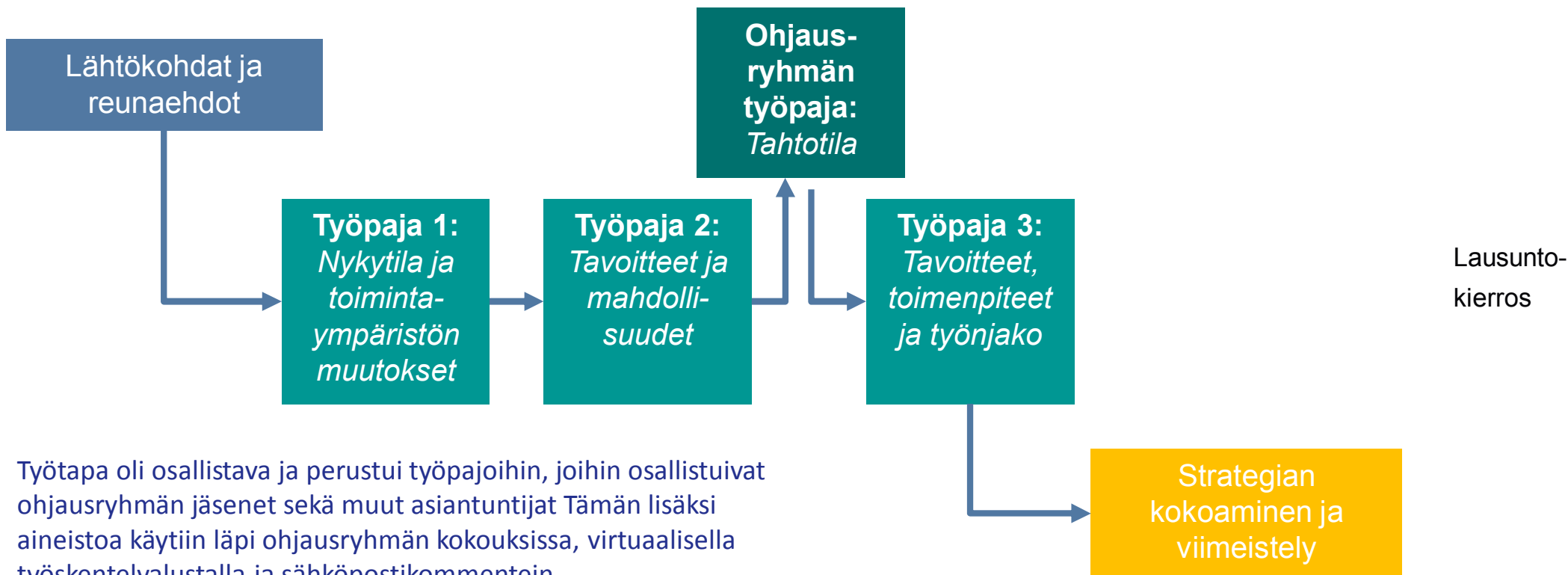

2018

2019

Kesäkuu Elokuu Syyskuu Lokakuu

Marraskuu Joulukuu Tammikuu

Työtapa oli osallistava ja perustui työpajoihin, joihin osallistuivat ohjausryhmän jäsenet sekä muut asiantuntijat. Tämän lisäksi aineistoa käytiin läpi ohjausryhmän kokouksissa, virtuaalisella työskentelyalustalla ja sähköpostikommentein.

Projektinhallinta

Liite 3: Esimerkki toimeenpanon käynnistämisestä

Esimerkki toimeenpanon käynnistämisestä

Myös muunlaisia malleja voidaan hyödyntää

1. Perustetaan strategian toimeenpanoryhmä, joka voi olla esimerkiksi strategian laadinnan ohjausryhmä.
2. Ryhmälle määritellään tehtävät. Ryhmää varaudutaan täydentämään kun esim. kalatalousalueet on saatu käyntiin ja/tai maakuntauudistus on toteutettu.
3. Ryhmä, tai ministeriö ryhmän tuella, päättää lähivuosien painopistealueet. Valinta perustellaan esimerkiksi soveltuvuudella meneillään oleviin muihin prosesseihin tai kiireellisyydellä. Todennäköisiä valintoja tässä olisivat esim. kalatalousalueiden käynnistymisen tukeminen vapaa-ajankalastusnäkökulmasta, pitkän tähtäyksen tutkimusohjelman laadinta vapaa-ajankalastuksen tutkimuksesta, neuvontajärjestöjen neuvonta/viestintäohjelman tai vastaavan laadinta sekä työnjaon periaatteista sopiminen.
4. Samalla käynnistetään vapaa-ajankalastuksen kehittämisen tiekartan laadinta so. hahmotellaan tulevien vuosien painopistealueita. Kartta voidaan jakaa esimerkiksi erilaisiksi temaattisiksi poluiksi, jotka tukevat toisiaan.
5. Ryhmä suunnittelee miten ryhmän jäsenet omassa työssään voivat toteuttaa strategiaa ja sopivat lyhyen tähtäyksen työnjaosta. Esim. ELY-keskukset ja KKL keskittyvät kalatalousalueiden käynnistymisen tukemiseen, SVK viestintäsuunnitelman laadintaan ja Luke tutkimusohjelman laadintaan.
6. Suunniteltu työ viedään organisaatioiden tulosneuvotteluihin ja osaksi tulossopimuksia sekä informaatio-ohjaukseen.

Liite 4: Tietoa vapaa-ajankalastuksesta ja sen vaikutuksista

Tietoa vapaa-ajankalastuksesta ja sen vaikutuksista

Eräitä nostoja

- <https://mmm.fi/kalat/vapaa-ajankalastus>
- <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/vapaa-ajan-kalastus>
- <https://www.vapaa-ajankalastaja.fi/>
- <http://www.ahven.net/>
- <https://www.luke.fi/tietoa-luonnonvaroista/kalat-ja-kalatalous/vapaa-ajankalastus/>
- <http://stat.luke.fi/vapaa-ajankalastus>
- http://www.ukkinstituutti.fi/tietoa_terveysliikunnasta/liikkumaan/arkiliikunta_hyotyliikunta_perusliikunta/liiku_metsaan_ja_poluille
- https://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/selvitys-liikkumattomuus-maksaa-suomelle-vahintaan-3-miljardia-euroa-vuodessa
- <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160877/40-2018-Er%C3%A4talousraportti.pdf>
- <http://www.tarfish.org/documents/Health%20and%20Wellbeing%20of%20Rec%20Fishing%202012.pdf>
- <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150379>

Our Clients Make
the World Cleaner
and Safer.

gaia

www.gaia.fi

